

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

27 octombrie 2016 *

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru — Libera circulație a mărfurilor — Directiva 2007/23/CE — Introducerea pe piață a articolelor pirotehnice — Articolul 6 — Libera circulație a articolelor pirotehnice în conformitate cu cerințele directivei — Reglementare națională care condiționează introducerea pe piață a articolelor pirotehnice de cerințe suplimentare — Obligație de declarare prealabilă la un organism național abilitat să controleze și să modifice instrucțiunile de utilizare a articolelor pirotehnice”

În cauza C-220/15,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 258 TFUE, introdusă la 12 mai 2015,

Comisia Europeană, reprezentată de D. Kukovec și de A. C. Becker, în calitate de agenți, asistați de B. Wägenbaur, Rechtsanwalt,

reclamantă,

împotriva

Republicii Federale Germania, reprezentată de T. Henze, de J. Möller și de K. Petersen, în calitate de agenți,

pârâtă,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, și domnii M. Vilaras (raportor), J. Malenovský, M. Safjan și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 27 aprilie 2016,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 iulie 2016,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită Curții să constate că, prin faptul că a prevăzut, în plus față de cerințele Directivei 2007/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 mai 2007 privind introducerea pe piață a articolelor pirotehnice (JO 2007, L 154, p. 1) și în pofida evaluării prealabile a conformității articolelor pirotehnice, pe de o parte, că procedura prevăzută la articolul 6 alineatul (4) din Erste Verordnung zum Sprengstoffgesetz (Primul Regulament de aplicare a legii privind substanțele explozive, BGBl. 1991 I, p. 169), astfel cum a fost modificată prin Legea din 25 iulie 2013 (BGBl. 2013 I, p. 2749) (denumită în continuare „SprengV”) (denumită în continuare „procedura de notificare în litigiu”), trebuie să le fie aplicată înainte de introducerea acestora pe piață și, pe de altă parte, că Bundesanstalt für Materialforschung und-prüfung (Institutul federal pentru examinarea și testarea materialelor, Germania, denumit în continuare „BAM”) are competența, în temeiul acestei dispoziții, de a controla și, dacă este cazul, de a modifica instrucțiunile de utilizare a acestora (denumită în continuare „competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu”), Republica Federală Germania nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această directivă.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 2 Considerentele (1), (2), (8), (16), (19) și (20) ale Directivei 2007/23 au următorul cuprins:
 - „(1) Actele cu putere de lege și actele administrative aflate în vigoare în statele membre cu privire la introducerea pe piață a articolelor pirotehnice sunt divergente, în special în ceea ce privește aspecte cum ar fi securitatea și caracteristicile funcționale.
 - (2) Respectivele acte cu putere de lege și acte administrative, care pot constitui bariere în calea comerțului în interiorul Comunității, ar trebui armonizate cu scopul de a garanta libera circulație a articolelor pirotehnice pe piața internă, asigurând în același timp un înalt nivel de protecție a sănătății umane și a siguranței, precum și protecția consumatorilor și a utilizatorilor finali profesioniști.
 - [...]
 - (8) Conform principiilor prevăzute în Rezoluția Consiliului din 7 mai 1985 referitoare la o nouă abordare privind armonizarea tehnică și standardele [JO 1985, C 136, p. 1], un articol pirotehnic ar trebui să respecte prezenta directivă în momentul în care articolul este introdus pe piața comunitară pentru prima dată. [...]
 - [...]
 - (16) În conformitate cu «Noua abordare privind armonizarea tehnică și standardizarea», articolele pirotehnice produse în conformitate cu standardele armonizate ar trebui să beneficieze de prezumția de conformitate cu cerințele esențiale de securitate prevăzute de prezenta directivă.
 - [...]
 - (19) Pentru a fi introduse pe piață, articolele pirotehnice ar trebui să poarte marcajul «CE», care indică faptul că sunt conforme cu dispozițiile prezentei directive, ceea ce le permite să circule liber în Comunitate.

(20) În conformitate cu «Noua abordare privind armonizarea tehnică și standardizarea», se impune o procedură de aplicare a unei clauze de salvagardare care să creeze posibilitatea de contestare a conformității unui articol pirotehnic sau de semnalare a disfuncționalităților. În consecință, statele membre ar trebui să ia toate măsurile care se impun pentru a interzice sau a restricționa introducerea pe piață a produselor care poartă marcajul CE sau pentru a retrage de pe piață astfel de produse dacă pun în pericol sănătatea și siguranța consumatorilor atunci când sunt utilizate în scopul în care au fost produse.”

3 Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2007/23 prevede:

„Prezenta directivă stabilește norme care urmăresc să realizeze libera circulație a articolelor pirotehnice pe piața internă, asigurând în același timp un înalt nivel de protecție a sănătății umane și a securității publice, precum și protecția și siguranța consumatorilor, ținând seama de aspectele relevante legate de protecția mediului.”

4 Articolul 2 punctul (2) din această directivă definește „introducerea pe piață” ca fiind „prima punere la dispoziție pe piața comunitară a unui anumit produs în vederea distribuției și/sau a utilizării sale, indiferent că are loc în schimbul unei plăți sau cu titlu gratuit. Articolele pirotehnice de divertisment produse de un producător pentru uz propriu și a căror utilizare pe teritoriul său a fost aprobată de către un stat membru nu se consideră a fi fost introduse pe piață”.

5 Articolul 5 alineatul (1) din directiva menționată prevede:

„Statele membre iau toate măsurile care se impun pentru a asigura că articolele pirotehnice pot fi introduse pe piață numai dacă îndeplinesc cerințele prezentei directive, poartă marcajul CE și respectă obligațiile referitoare la evaluarea conformității.”

6 Articolul 6 alineatele (1) și (2) din aceeași directivă prevede:

„(1) Statele membre nu pot interzice, restricționa sau împiedica introducerea pe piață a articolelor pirotehnice care îndeplinesc cerințele prezentei directive.

(2) Dispozițiile prezentei directive nu exclud măsurile luate de un stat membru, de interzicere sau restricționare, din motive de ordine publică, securitate publică, siguranță publică ori protecție a mediului, a deținerii, a utilizării și/sau a vânzării către publicul larg a articolelor pirotehnice de divertisment din categoriile 2 și 3, a articolelor pirotehnice de scenă și a altor articole pirotehnice.”

7 Articolul 14 alineatele (4) și (6) din Directiva 2007/23 prevede:

„(4) Statele membre organizează și efectuează supravegherea corespunzătoare a produselor introduse pe piață, ținând seama de prezumția de conformitate privind produsele care poartă marcajul «CE».

[...]

(6) În cazul în care un stat membru confirmă faptul că un anumit articol pirotehnic, purtând marcajul «CE», însoțit de declarația «CE» de conformitate și utilizat în scopul pentru care a fost produs, riscă să pună în pericol sănătatea și siguranța persoanelor, statul respectiv ia toate măsurile provizorii corespunzătoare de retragere a articolului respectiv de pe piață, de interzicere a introducerii sale pe piață sau de restricționare a liberei circulații a acestuia. Statul membru informează Comisia și celelalte state membre cu privire la acest lucru.”

Dreptul german

- 8 Articolul 6 alineatul 1 din Sprengstoffgesetz (Legea privind substanțele explozive, BGBl. 2002 I, p. 3518), astfel cum a fost modificată prin Legea din 7 august 2013 (BGBl. 2013 I, p. 3154), prevede:

„Ministerul Federal de Interne este abilitat, prin regulament de aplicare,

[...]

3. să dispună, pentru protejarea intereselor menționate la punctul 1,

[...]

- d) că substanțele explozive menționate la articolul 1 alineatul 1, achiziționate sau importate, fac obiectul unei declarații și că aceasta este însoțită de anumite documente.”

- 9 Articolul 6 alineatul 4 din SprengV prevede:

„Producătorul sau importatorul declară substanțele explozive și articolele pirotehnice la institut anterior primei utilizări a acestora pe teritoriul de aplicare a legii. Declarația este însoțită

[...]

2. de instrucțiunile prevăzute la punctul 3 litera (h) din anexa I la Directiva 2007/23/CE pentru articolele pirotehnice. Pentru a atesta notificarea, institutul atribuie un număr de identificare. Numărul de identificare este menționat pe instrucțiuni. Institutul poate, pentru a preveni orice pericol pentru viața și pentru sănătatea salariaților sau a terților ori pentru bunuri, să restrângă sau să completeze instrucțiunile de utilizare întocmite de producător, inclusiv *a posteriori*. A patra teză nu este aplicabilă articolelor pirotehnice destinate vehiculelor cu motor și nici artificilor din categoriile 1 și 4 în cazul în care numărul de identificare figurează pe listele care trebuie să fie ținute în conformitate cu articolul 13 alineatul 1 punctul 3.”

Procedura precontencioasă și procedura în fața Curții

- 10 În urma unui schimb de corespondență intervenit în cursul anului 2012 în cadrul unei proceduri „EU Pilot” (3631/12/ENTR), Comisia a adresat Republicii Federale Germania, la 25 ianuarie 2013, o scrisoare de punere în întârziere în care arăta că reglementarea germană privind articolele pirotehnice prevedea obligații care depășeau cerințele stabilite prin Directiva 2007/23 și puteau constitui o restrângere a liberei circulații a articolelor menționate, cel puțin pentru produsele a căror conformitate cu cerințele acestei directive fusese deja constatată de un organism notificat în conformitate cu articolul 10 din aceasta din urmă.
- 11 Punerea în întârziere viza procedura de notificare în litigiu și competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu.
- 12 Prin scrisoarea din 21 martie 2013, Republica Federală Germania a răspuns la punerea în întârziere. Descriind funcția procedurii de notificare în litigiu, ea explica faptul că BAM nu intervenea ca organism notificat însărcinat cu evaluarea conformității articolelor pirotehnice, ci exercita o misiune de supraveghere a pieței care nu intra în domeniul armonizării realizate prin Directiva 2007/23. Aceasta susținea de asemenea că, deși accesul pe piață al articolelor pirotehnice era supus unor cerințe armonizate, totuși această situație nu se regăsea în cazul dispozitivelor de aprindere. Pe de altă parte, sublinia că procedura de notificare în litigiu constituia o sarcină neglijabilă pentru producători și

pentru importatori și nu putea, așadar, să fie considerată drept o sarcină disproporționată. În sfârșit, invoca lipsa oricărui efect discriminatoriu asupra consumatorilor sau asupra operatorilor economici din statele membre.

- 13 La 27 ianuarie 2014, Comisia a adresat Republicii Federale Germania un aviz motivat, reiterând obiecțiile sale referitoare la procedura de notificare în litigiu și la competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu, respingând argumentele acestui stat membru și invitându-l să se conformeze obligațiilor care îi revin în temeiul Directivei 2007/23 în termen de două luni de la data primirii avizului menționat.
- 14 În cuprinsul acestuia, Comisia își completa printre altele argumentația potrivit căreia procedura menționată ocaziona un surplus de cheltuieli, de muncă și de timp, astfel cum dovedea o plângere pe care o primise, și nu constituia, așadar, o sarcină neglijabilă. Potrivit acestei plângeri, procedura de notificare în litigiu putea să dureze trei luni, determina plata unei redevențe și implica depunerea de eşantioane. Comisia arăta, pe de altă parte, că prezența unor instrucțiuni de utilizare care îndeplineau cerințele Directivei 2007/23 constituia una dintre cerințele esențiale ale acesteia din urmă și că acest lucru era controlat de un organism notificat în cadrul procedurii de conformitate, astfel încât un nou control al instrucțiunilor respective în lumina dispozițiilor naționale nu era admisibil. În sfârșit, Comisia indica în cuprinsul respectivului aviz motivat că procedura de notificare în litigiu nu intra sub incidența dispozițiilor articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2007/23, care autorizează statele membre să interzică sau să restricționeze deținerea, utilizarea și/sau vânzarea articolelor pirotehnice de divertisment din motive de ordine publică, de securitate publică, de siguranță publică ori de protecție a mediului.
- 15 Republica Federală Germania a răspuns la avizul motivat prin scrisorile din 20 martie și din 2 aprilie 2014.
- 16 În ceea ce privește procedura de notificare în litigiu, aceasta arăta, mai întâi, că obligația producătorilor și a importatorilor de articole pirotehnice de a indica în instrucțiunile de utilizare numărul de identificare atribuit de BAM nu mai era aplicată începând cu data de 27 martie 2014. Sublinia, în continuare, că BAM nu efectuase niciodată un control asupra articolelor pirotehnice a căror conformitate fusese deja evaluată. Republica Federală Germania preciza, în sfârșit, că durata procedurii era în medie de două sau de trei săptămâni, un termen de trei luni putând avea legătură doar cu circumstanțe speciale.
- 17 În ceea ce privește competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu, Republica Federală Germania își menținea argumentația. Armonizarea operată prin Directiva 2007/23 se referea doar la introducerea pe piață, iar nu la utilizarea articolelor pirotehnice, cerințele în materie de etichetare prevăzute la articolele 12 și 13 din Directiva 2007/23 ar constitui doar cerințe minime care pot fi completate de autoritățile naționale de supraveghere a pieței. În sfârșit, competența menționată nu ar fi justificată doar în temeiul protecției consumatorilor, ci, mai larg, în temeiul obligației de a proteja viața, care decurge atât din articolul 2 alineatul 2 din Grundgesetz (Legea fundamentală), cât și din articolul 2 alineatul 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, precum și din articolul 3 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- 18 În aceste condiții, Comisia a decis să introducă prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Argumentația părților

- 19 Comisia arată că articolul 6 alineatul 4 din SprengV supune ansamblul producătorilor și al importatorilor de articole pirotehnice procedurii de notificare în litigiu, care condiționează accesul acestora pe piață și aduce astfel atingere articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23. Deși această dispoziție națională nu impune respectarea unor cerințe de fond, ea obligă ansamblul producătorilor și importatorilor să declare toate articolele pirotehnice, indiferent dacă acestea au făcut sau nu au făcut obiectul unui control de către un organism notificat în ceea ce privește cerințele esențiale ale Directivei 2007/23, să plătească o redevență, să aștepte atribuirea unui număr de identificare și eventual să accepte modificări ale instrucțiunilor acestor articole înainte de a le putea comercializa pe teritoriul german.
- 20 Faptul că procedura de notificare în litigiu se aplică nediferențiat produselor naționale și produselor importate și că nu discriminează operatorii economici stabiliți în alte state membre decât Republica Federală Germania nu ar modifica această constatare. Astfel, articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23 nu ar conține o simplă interdicție de discriminare, ci ar garanta libera circulație a tuturor articolelor pirotehnice care îndeplinesc cerințele acestei directive. Niciun element din Directiva 2007/23 nu ar indica faptul că, pentru a putea fi considerată o restricție sau un obstacol în sensul articolului 6 alineatul (1), o măsură trebuie să reprezinte o sarcină care depășește un anumit prag.
- 21 Comisia respinge de asemenea argumentul potrivit căruia BAM nu ar interveni în calitate de organism notificat în sensul articolului 10 din Directiva 2007/23, ci în calitate de autoritate de supraveghere a pieței în sensul Regulamentului (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93 (JO 2008, L 218, p. 30), astfel încât procedura de notificare în litigiu nu poate fi apreciată în lumina Directivei 2007/23. Chiar presupunând că se poate considera că BAM acționează în calitate de autoritate de supraveghere a pieței, aceasta nu poate să pună în aplicare o procedură suplimentară contrară liberei circulații a articolelor pirotehnice. În orice caz, Directiva 2007/23 ar reglementa atât accesul pe piață, cât și supravegherea pieței, întrucât articolul 14 alineatul (4) din aceasta precizează că statele membre efectuează supravegherea pieței articolelor pirotehnice „ținând seama de prezumția de conformitate privind produsele care poartă marcajul «CE»”.
- 22 Comisia apreciază, pe de altă parte, că competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu constituie de asemenea o încălcare a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23. Ar fi vorba astfel despre un control suplimentar care s-ar exercita nediferențiat asupra tuturor produselor, deși acestea au făcut deja obiectul unei evaluări de conformitate, atestată prin marcajul „CE”.
- 23 Comisia contestă faptul că competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu urmărește să interzică sau să restrângă deținerea sau utilizarea articolelor pirotehnice în sensul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2007/23. Deși deținerea sau utilizarea articolelor pirotehnice intră în domeniul competenței de reglementare a statelor membre, controlul efectuat de BAM ar urmări totuși să se asigure mai degrabă în legătură cu caracterul adecvat al instrucțiunilor articolelor pirotehnice în lumina altor dispoziții naționale înainte de introducerea acestora pe piață decât să stabilească modalitățile de utilizare a acestora. Or, caracterul adecvat al instrucțiunilor ar face parte integrantă din evaluarea conformității articolelor pirotehnice în lumina cerințelor esențiale enumerate în anexa I la Directiva 2007/23. Prezumția de conformitate a produselor care însoțește marcajul „CE” s-ar extinde și la caracterul adecvat al instrucțiunilor acestora.

- 24 Republica Federală Germania susține în principal că obligația statelor membre, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23, de a nu interzice, de a nu restricționa sau de a nu împiedica introducerea pe piață a articolelor pirotehnice vizează doar prima punere la dispoziție pe piața Uniunii Europene a unui produs individual în vederea distribuirii și/sau a utilizării acestuia cu titlu oneros sau gratuit, potrivit definiției care figurează la articolul 2 punctul 2 din această directivă. Spre deosebire de articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2013/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice (JO 2013, L 178, p. 27), această dispoziție nu ar garanta, așadar, libera circulație a articolelor pirotehnice în Uniune, ci doar prima etapă a comercializării acestora.
- 25 Republica Federală Germania deduce de aici că, având în vedere că statele membre își mențin competența de a reglementa comercializarea și distribuirea articolelor pirotehnice ulterior primei puneri la dispoziție pe piață, nici procedura de notificare în litigiu, nici competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu nu sunt incompatibile cu Directiva 2007/23.
- 26 În ceea ce privește procedura de notificare în litigiu, Republica Federală Germania arată, cu titlu principal, că nu se poate considera că aceasta dublează procedura de evaluare a conformității la un organism notificat căreia trebuie să îi fie supus orice articol pirotehnic în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) litera (a) și cu articolele 9 și 10 din Directiva 2007/23. Pe de o parte, procedura de notificare în litigiu ar interveni mult după prima introducere pe piață în Uniune și după punerea la dispoziție pe piața germană. Pe de altă parte, BAM nu ar efectua un control tehnic al conformității în sensul articolului 9 din Directiva 2007/23, ci s-ar limita să elibereze un număr de înregistrare sau de identificare și să controleze, cu documentele furnizate, exactitatea etichetării articolelor pirotehnice.
- 27 Numărul de identificare atribuit, care ar fi eliberat doar cu titlu de dovadă a declarării legale la BAM și în scopul stabilirii trasabilității articolelor pirotehnice în lanțul de aprovizionare, nu ar fi însoțit de cerințe materiale suplimentare care depășesc cerințele esențiale menționate în anexa I la Directiva 2007/23. Obligația de a indica numărul de identificare în instrucțiuni ar fi fost de altfel suspendată.
- 28 În orice caz, procedura de notificare în litigiu ar fi însoțită, ca simplă declarație formală, doar de sarcini administrative minime, mai puțin constrângătoare decât licențele de import și mai puțin împovărătoare decât cele aferente controalelor autorităților de supraveghere a pieței, în special având în vedere riscul pentru sănătatea și pentru securitatea persoanelor pe care l-ar reprezenta articolele pirotehnice, care, dacă este cazul, trebuie să fie utilizate doar de persoane care dispun de calificări tehnice suficiente.
- 29 Republica Federală Germania arată, cu titlu subsidiar, că procedura de notificare în litigiu, care este o măsură de pregătire a supravegherii pieței sau a utilizatorului, este în orice caz compatibilă cu principiile supravegherii pieței stabilite prin Directiva 2007/23.
- 30 În ceea ce privește competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu, Republica Federală Germania arată că aceasta nu constituie o reiterare a procedurii de evaluare a conformității, în măsura în care punctul 3 litera (h) din anexa I la Directiva 2007/23 nu impune organismelor notificate nicio obligație strictă de control al instrucțiunilor de utilizare a articolelor pirotehnice.
- 31 În cadrul procedurii de notificare în litigiu, BAM nu ar efectua controale tehnice în sensul articolului 9 din Directiva 2007/23, ci s-ar limita să verifice regularitatea instrucțiunilor pe baza documentelor furnizate. Pe de altă parte, în cazul în care modifică instrucțiunile, BAM nu ar formula cerințe suplimentare aplicabile substanțelor pirotehnice sau caracterului adecvat al instrucțiunilor care s-ar adăuga celor din anexa I la Directiva 2007/23. Controlul acestuia s-ar limita la respectarea cerințelor aplicabile instrucțiunilor, în conformitate cu Directiva 2007/23, și ar avea ca obiect doar principalele obligații în materie de etichetare, a căror nerespectare ar determina riscuri deosebit de grave pentru siguranța și sănătatea persoanelor.

- 32 Republica Federală Germania subliniază de asemenea că organismele notificate nu pot efectua un control complet al regularității instrucțiunilor articolelor pirotehnice în momentul evaluării conformității și al etichetării acestora în limba sau în limbile oficiale ale statului membru în care sunt remise utilizatorului. Astfel, în momentul evaluării conformității acestor articole, statele membre în discuție nu sunt cunoscute încă. Aceasta arată, în plus, că nici diferitele elemente pe care trebuie să le conțină etichetarea în conformitate cu articolul 12 alineatul (2) din Directiva 2007/23, și anume limitele de vârstă, instrucțiunile de utilizare și distanța minimă de securitate care trebuie respectată, nu sunt cunoscute încă la momentul evaluării conformității articolelor menționate.

Aprecierea Curții

Observații preliminare cu privire la domeniul de aplicare al articolului 2 punctul 2 și al articolului 6 din Directiva 2007/23

- 33 Trebuie subliniat că Directiva 2007/23 a fost abrogată începând cu data de 1 iulie 2015 prin Directiva 2013/29. Prezenta acțiune privește însă doar obligațiile care revin Republicii Federale Germania în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23.
- 34 Potrivit dispoziției respective, statele membre nu pot interzice, restricționa sau împiedica introducerea pe piață a articolelor pirotehnice care îndeplinesc cerințele Directivei 2007/23.
- 35 Pe de altă parte, articolul 2 punctul 2 din Directiva 2007/23 definește „introducerea pe piață” ca fiind „prima punere la dispoziție pe piața comunitară a unui anumit produs în vederea distribuției și/sau a utilizării sale, indiferent că are loc în schimbul unei plăți sau cu titlu gratuit”.
- 36 În consecință, din moment ce un articol pirotehnic a făcut obiectul unei prime puneri la dispoziție pe piața Uniunii, cu alte cuvinte, pe teritoriul unuia dintre statele membre, cu respectarea cerințelor Directivei 2007/23, celelalte state membre nu mai pot, în principiu, să împiedice comercializarea și distribuirea acestuia pe teritoriul lor, impunând printre altele, pe lângă cerințele menționate, respectarea unor obligații sau îndeplinirea unor formalități suplimentare, neprevăzute de această directivă. Astfel, nu poate fi vorba despre o introducere pe piață a unui produs individual, în sensul articolului 2 punctul 2 din directiva menționată, în cazul în care produsul respectiv nu poate circula liber pe toată piața Uniunii.
- 37 În această privință, Republica Federală Germania arată însă, efectuând o interpretare literală a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23, centrată pe definiția noțiunii „introducere pe piață” prevăzută la articolul 2 punctul 2 din directiva menționată, că aceasta din urmă garantează doar prima introducere în comerț a articolelor pirotehnice, cu alte cuvinte, prima etapă a comercializării acestora, astfel încât statele membre ar avea competența de a reglementa toate etapele ulterioare distribuirii acestora, până la vânzarea cu amănuntul către consumatorul final.
- 38 Această argumentație nu poate fi admisă.
- 39 Trebuie amintit în această privință că, pentru interpretarea unei dispoziții din dreptul Uniunii, este necesar, conform unei jurisprudențe constante, să se țină seama nu numai de formularea sa, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (a se vedea în special Hotărârea din 1 aprilie 1993, Findling Wälzlager, C-136/91, EU:C:1993:133, punctul 11, și Hotărârea din 4 februarie 2016, Hassan, C-163/15, EU:C:2016:71, punctul 19). Geneză unei dispoziții din dreptul Uniunii poate de asemenea să ofere elemente importante pentru interpretarea acesteia (a se vedea Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, punctul 135, precum și Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 50).

- 40 În speță, din considerentele (2) și (19), precum și din articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2007/23 rezultă că aceasta din urmă are ca obiect principal combaterea obstacolelor în calea schimburilor intracomunitare care decurg din divergențele actelor cu putere de lege și ale actelor administrative ale statelor membre care reglementează introducerea pe piață a articolelor pirotehnice pe care aceasta le definește și, așadar, asigurarea liberei circulații a articolelor respective pe piața internă, garantând un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a securității publice, precum și un nivel ridicat de protecție și de securitate a consumatorilor și a utilizatorilor profesioniști.
- 41 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu „Noua abordare privind armonizarea tehnică și standardizarea”, la care se referă în considerentele (8), (16) și (20), Directiva 2007/23 precizează cerințele esențiale de securitate pe care trebuie să le îndeplinească articolele pirotehnice, care sunt puse în aplicare prin standarde armonizate și prin norme naționale de transpunere (a se vedea prin analogie Hotărârea din 16 octombrie 2014, Comisia/Germania, C-100/13, nepublicată, EU:C:2014:2293, punctul 51).
- 42 În scopul introducerii acestora pe piață, în aplicarea articolului 5 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (3) din directiva menționată, interpretate în lumina considerentelor (16) și (19) ale acesteia, statele membre prezumă conforme cu cerințele esențiale prevăzute în anexa I la directiva menționată articolele pirotehnice care poartă marcajul „CE”.
- 43 Pe de altă parte, în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23, statele membre nu pot interzice, restricționa sau împiedica comercializarea articolelor pirotehnice în întreaga Uniune, cu excepția cazului în care măsurile pe care le adoptă intră sub incidența excepțiilor prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din directiva menționată sau a supravegherii pieței, prevăzută la articolul 14 alineatul (6) din aceeași directivă.
- 44 De aici rezultă că articolele pirotehnice care poartă marcajul „CE”, care atestă conformitatea acestora cu cerințele esențiale ale Directivei 2007/23, trebuie, în principiu, să poată circula în ansamblul Uniunii fără obstacole și restricții, începând de la data primei puneri la dispoziție a acestora pe piață într-un stat membru, fără a aduce atingere măsurilor pe care statele membre le pot adopta pentru motive de ordine publică, de securitate publică, de siguranță publică ori de protecție a mediului, în aplicarea articolului 6 alineatul (2) din directiva menționată sau, cu titlu provizoriu, pentru supravegherea pieței, în aplicarea articolului 14 alineatul (6) din aceeași directivă și cu respectarea dispozițiilor articolului 16 din aceasta.
- 45 Prin urmare, contrar celor afirmate de Republica Federală Germania, articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23 nu poate fi interpretat în sensul că garantează doar prima punere la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice conforme cu cerințele respectivei directive, în pofida definiției date la articolul 2 punctul 2 din aceasta.
- 46 Într-adevăr, orice altă interpretare ar goli de substanță ansamblul dispozitivului instituit prin Directiva 2007/23, indiferent că este vorba despre definiția cerințelor esențiale pe care trebuie să le îndeplinească articolele pirotehnice sau despre diferitele controale cărora statele membre trebuie să supună articolele menționate, atât înainte, cât și după prima introducere a acestora pe piață, prin intermediul controlului conformității acestora, al marcajului „CE” și al supravegherii pieței.
- 47 Pe de altă parte, interpretarea menționată este confirmată de geneza Directivei 2007/23. Astfel, aceasta reproduce fidel diferitele principii și reguli care reglementează „Noua abordare privind armonizarea tehnică și standardizarea”, așa cum au fost amintite de Comisie în Comunicarea COM(2003) 240 final către Consiliu și către Parlamentul European din 7 mai 2003, intitulată „Ameliorarea punerii în aplicare a directivelor «noua abordare»”.
- 48 Compatibilitatea cu Directiva 2007/23 a procedurii de notificare în litigiu și a competenței de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu trebuie examinată în lumina analizei care precedă.

Cu privire la compatibilitatea cu Directiva 2007/23 a procedurii de notificare în litigiu

- 49 Trebuie să se constate că, în temeiul articolului 6 alineatul 4 din SprengV, utilizarea în Germania a articolelor pirotehnice este subordonată condiției ca producătorul sau importatorul să le fi declarat în prealabil la BAM împreună cu instrucțiunile lor de utilizare și ca acestea să fi obținut un număr de identificare care trebuie să fie menționat pe instrucțiunile respective.
- 50 Această dispoziție supune, așadar, accesul articolelor pirotehnice la piața germană unor formalități care, pe de o parte, se adaugă diferitor cerințe stabilite prin Directiva 2007/23, în special procedurii de evaluare a conformității căreia trebuie să îi fie supuse în mod obligatoriu articolele menționate în vederea introducerii lor pe piață, și, pe de altă parte, pot determina perceperea unei redevențe de procesare.
- 51 Ea constituie deci un obstacol în calea liberei circulații a articolelor pirotehnice, garantată de articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23.
- 52 Împrejurarea că formalitățile respective se aplică nediferențiat produselor naționale și produselor importate, că acestea nu constituie o reproducere a procedurii de evaluare a conformității, prevăzută la articolul 9 din Directiva 2007/23 sau că reprezintă doar o sarcină administrativă sau financiară minimă pentru producători sau importatori nu este de natură să modifice această concluzie.
- 53 Trebuie să se amintească de asemenea că, potrivit unei jurisprudențe constante, o măsură care poate constitui un obstacol în calea importurilor trebuie să fie calificată drept obstacol în calea liberei circulații a mărfurilor chiar dacă acest obstacol este redus (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2004, Radlberger Getränkegesellschaft și S. Spitz, C-309/02, EU:C:2004:799, punctul 68, precum și jurisprudența citată).
- 54 Simpla împrejurare că procedura de notificare în litigiu se aplică tuturor articolelor pirotehnice puse la dispoziție pe piață într-un stat membru în conformitate cu prevederile Directivei 2007/23 este suficientă pentru a constata existența neîndeplinirii obligațiilor invocate, precizându-se că Republica Federală Germania nu a invocat, pe de altă parte, justificările întemeiate pe ordinea publică, pe securitatea publică sau pe siguranța publică sau pe protecția mediului prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din această directivă.
- 55 Republica Federală Germania arată totuși că procedura de notificare în litigiu constituie o măsură de pregătire a supravegherii pieței și a utilizatorului, care ar fi, în orice caz, compatibilă cu principiile stabilite la articolul 14 din Directiva 2004/23.
- 56 Acest argument nu poate fi însă primit.
- 57 Astfel, articolul 14 alineatul (6) din Directiva 2007/23 prevede, desigur, posibilitatea unui stat membru de a lua măsuri provizorii corespunzătoare pentru a retrage de pe piață un articol pirotehnic conform cu cerințele acestei directive, și anume prevăzut cu marcajul „CE”, însoțit de declarația CE de conformitate și utilizat în scopul pentru care a fost produs, de a interzice accesul acestuia pe piață sau de a restricționa libera circulație a acestuia în cazul în care articolul menționat riscă să pună în pericol sănătatea și siguranța persoanelor.
- 58 Cu toate acestea, după cum a subliniat avocatul general la punctul 63 din concluzii, supravegherea pieței pe care statele membre trebuie să o organizeze și să o efectueze se întemeiază, în conformitate cu articolul 14 alineatul (4) din Directiva 2007/23, pe prezumția de conformitate a produselor purtând marcajul „CE” și nu poate, așadar, să justifice un control sistematic al tuturor articolelor pirotehnice comercializate în Germania, precum cel pe care îl determină procedura de notificare în litigiu.

- 59 În orice caz, statul membru care dorește să adopte o asemenea măsură trebuie în prealabil să informeze Comisia despre aceasta, în conformitate cu articolul 14 alineatul (6) ultima teză din Directiva 2007/23, și doar Comisia, în conformitate cu articolul 16 alineatul (1) din această directivă, este cea care dispune de competența de a decide dacă această măsură este sau nu este justificată. Or, procedura de notificare în litigiu nu prevede nicio informare a Comisiei și se impune, fără autorizarea prealabilă din partea acesteia din urmă, oricărui producător sau importator care dorește să introducă articole pirotehnice pe piață în Germania.
- 60 Din analiza care precedă rezultă că, prin faptul că a prevăzut, în plus față de cerințele Directivei 2007/23 și în pofida evaluării prealabile a conformității articolelor pirotehnice, că procedura de notificare în litigiu trebuie să le fie aplicată anterior introducerii acestora pe piață, Republica Federală Germania nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această directivă.

Cu privire la compatibilitatea cu Directiva 2007/23 a competenței de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu

- 61 Trebuie să se constate că articolul 6 alineatul 4 din SprengV prevede că, pentru a preveni orice pericol pentru viața și pentru sănătatea salariaților sau a terților ori pentru bunuri, BAM poate să restrângă sau să completeze instrucțiunile de utilizare stabilite de producătorul unui articol pirotehnic, inclusiv *a posteriori*.
- 62 Competența de modificare a instrucțiunilor de utilizare în litigiu, care se înscrie în cadrul procedurii de notificare în litigiu, implică faptul că accesul pe piața germană a articolelor pirotehnice introduse pe piață în alte state membre decât Republica Federală Germania este subordonat unui control sistematic al instrucțiunilor de utilizare a acestora, care se adaugă controalelor efectuate în cadrul procedurii de evaluare a conformității prevăzute de Directiva 2007/23.
- 63 În acest sens, după cum a subliniat avocatul general la punctul 74 din concluzii, punctul 3 litera (h) din anexa I la Directiva 2007/23 prevede că instrucțiunile fiecărui articol pirotehnic și eventual marcajele referitoare la securitatea manipulării, a depozitării, a utilizării, inclusiv distanțele de securitate, și a neutralizării trebuie să facă obiectul unui control, în limba sau în limbile oficiale ale statului membru de destinație.
- 64 Competența astfel acordată BAM constituie, așadar, un obstacol în calea liberei circulații a articolelor pirotehnice, garantată de articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2007/23.
- 65 Din analiza care precedă rezultă că, prin faptul că a prevăzut, în plus față de cerințele Directivei 2007/23 și în pofida evaluării prealabile a conformității articolelor pirotehnice, că BAM are competența de a modifica instrucțiunile de utilizare în litigiu, Republica Federală Germania nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această directivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 66 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Republicii Federale Germania la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

- 1) Prin faptul că a prevăzut, în plus față de cerințele Directivei 2007/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 mai 2007 privind introducerea pe piață a articolelor pirotehnice și în pofida evaluării prealabile a conformității articolelor pirotehnice, pe de o parte, că procedura prevăzută la articolul 6 alineatul 4 din Erste Verordnung zum Sprengstoffgesetz (Primul Regulament de aplicare a legii privind substanțele explozive), astfel cum a fost modificată prin Legea din 25 iulie 2013, trebuie să le fie aplicată înainte de introducerea acestora pe piață și, pe de altă parte, că Bundesanstalt für Materialforschung und-prüfung (Institutul federal pentru examinarea și testarea materialelor, Germania) are competența, în temeiul acestei dispoziții, de a controla și, dacă este cazul, de a modifica instrucțiunile de utilizare a acestora, Republica Federală Germania nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această directivă.
- 2) Obligă Republica Federală Germania la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături